

VYZNAMENANÝ HRDINA

„No tak, Tondo ... Pejchare ... už máš dost“, žadonil Gusta Nožička, výčepní a majitel hospody U Nožičků v jedné osobě. „Neblbni a jdi se vyspat domů co z toho máš, chrnět tady s hlavou na stole ...? Doma si pěkně lehneš do čistě povlečené postýlky, přikreješ se nadýchanou péřovou dečkou a pod hlavičku si dáš měkký polštářek ... to se to bude hajat, to je něco jiného, než umakart pod hlavou tady, nemám pravdu?“, lákal hostinský Pejchara k odchodu domů, to ovšem na základě účelově vykonstruovaného a zcela nepravděpodobného předpokladu, že pelech tohoto starého mládence bude aspoň přibližně zajišťovat slibovaný komfort.

Pejchar si kupodivu ale nechal říct, zdvihl se a s nepříliš zřetelnými slovy „napiš mi to ... dneska výminečně ... na se-sekyru“, jako kdyby tomu někdy bylo jinak, krácel ke dveřím lokálu. Za chůze zachovával rovnováhu s rukama jen mírně od těla, dlaně měl vytočené hřbetem nahoru do vodorovné polohy, takže připomínal biskupa, který poněkud ledabyle žehná svíčkovým bábám shromážděným po obou stranách slavnostního procesí. Současně s tím – snad jako kdyby neviditelný produkční z právě spuštěného televizního kanálu nakukoval ke Gustovi do lokálu - se na obrazovce televizoru nad koutkem karbaníků objevil zašlý a odřený černobílý film zobrazující pochmurnou krajinu s potácejícími se postavami a komentářem hlasatele: „Ústup od Stalingradu byl pro vysílené vojáky neobyčejně těžký a cesty byly vroubené padlými bojovníky“. Pejchar ovšem tuto historickou paralelu nevnímal, vratkým krokem vyrazil na ulici a po chvíli už bylo oknem vidět, jak opatrně zahýbá kolem rohu protějšího činžáku, asi tak, jako řidič s nákladem dlouhých klád, který si musí na zledovatělé vozovce nadjet ostrou zatáčku.

Sotva se však Pejchar vzdálil, vynořila se u stolu známá vychrtlá postava a mnohým štamgastům zhořklo pivo. Instalátér Vaňkát byl totiž široko daleko proslulý jako mimořádně rozvláčný a otravný vypravěč. Dotyčný byl schopen, monotónním přednesem obsahujícím naprosto zbytečné peripetie a nikterak nesouvisející dějové odbočky, vyprávět o cestě zastávkovým vlakem z Prahy do Děčína, a po to delší dobu, než tato ve skutečnosti trvala. V půli vyprávění pak obvykle zjistil, že se do příběhu, ve kterém se ovšem vůbec nic nedělo, zamotal, přehodil pořadí zastávek či pozici poštovního vagónu ve vlakové soupravě a se slovy „ne – ono to bylo vlastně jinak“ začal ke zděšení nedobrovolných posluchačů vyprávět celý příběh znova. Stejným způsobem obšťastňoval i své zákazníky, což došlo obvykle tak daleko, že i naprosto neschopný a na obě ruce levý nešťastník ztratil nervy, Vaňkáta vyrazil obloukem a pustil se do montáže utržené splachovací nádoby vlastními silami.

Situaci zachránil Gusta Nožička, který Vaňkáta od jediného volného místa u stolu štamgastů odklonil se slovy: „Tam mi neseď, tady sedí redaktor Hadrovský – toho si stará poslala ráno pro chleba a on si teď jen odskočil, aby to stihl ještě před zavírací hodinou a neměl doma průšvih ... za chvíli je zpátky. Sedni si támhle k Havlíkovi“. Havlík byl invalidní důchodce, který po celý život dělal v kovárně a lisovně kovů, čímž se stal silně nahluchlý a hodný pan doktor mu za to zařídil slušnou penzi ještě dříve, než podnik vyrábějící kominické koule pro celou RVHP, stačili zavřít.

Nyní seděl u piva sám a vlídně naslouchal každému, kdo si přisedl. Ve vhodný okamžik se usmíval a souhlasně přikyvoval, protože i silně nudný příběh k němu doléhal jen jako nezřetelný hukot vzdáleného moře. Jako takový ovšem představoval ideální protijed na různé žvanily, kteří povzbuzení jeho zdánlivou bezbranností mu vylévali své srdce tak dlouho,

až měli ze slin v ústech lepidlo a čelistní klouby jim začaly povrzávat. Hladce odrovnal fotbalistu Grubera, který měl ve zvyku zaníceně probírat tabulku II.B třídy a situaci v klubu, za který před dvaceti lety kopal. K zoufalství dohnal i vdovu Klusáčkovou, jejímž oblíbeným tématem bylo zvěstovat ostatním, kdo zase umřel, kdo už brzy umře, kdo je nevyléčitelně nemocný a komu doktoři zkrátili život nevhodnou léčbou nejméně o patnáct let.

U stolu štamgastů se mezitím vedla diskuse o zvláštních zákrutech ženské psýchy, konkrétně jejich nenormálnímu postoji vůči jakýmkoliv textiliím.

„Jak ženská uvidí víc hadrů pohromadě, tak jí něco v hlavě přeskočí a nevidí, neslyší, nevnímá ...“ řekl se zaujetím badatele docent Kopejtko. „To já měl loni chřipku jak hrom, sotva jsem viděl na oči, skorem nemohl dejchat a manželka mne vezla od obvodačky domů, ale ještě předtím jsme se stavili v hypermarketu pro nějaké citróny do čaje. Co čert nechtěl, zrovna tam měli, hned vedle pultu s nahnílým ovocem a zeleninou, výprodej nějakých hadrů. Moje žena se v tom začala přehrabovat, propadla se do jiné dimenze a ztratila pojem o čase. Víte, ona je jinak hodná, soucitná a starostlivá, ale v tomhle nezná bratra ... no - teda vlastně manžela“ opravil se Kopejtko. „Nechala mne tam stát asi jeden a půl hodiny a každých deset minut jako v tranzu opakovala – no jo, no jo, vždyť brzy pojedem. Když už jsem si začal myslet, že tam asi umřu a že mne budou muset dát do mrazáku mezi aljašskou tresku a půlené slepice třetí jakosti, abych se jim nezkazil, než si moje žena konečně nějaký vhodný hadr vybere, tak co myslíte, že udělala? Narovнала se nad tou stokrát přehrabanou hromadou, povzdychla si a prohlásila, že jí to zklamalo a že si teda nic nekoupí. Teprv pak jsme mohli odjet domů a tam zjistit, že jsme zapomněli na ty citróny ...“.

„No jo, copak ženský“, povzdechl si bylinkář Hůlka. „To znám, to jsou krajně nespolehlivé zákaznice. Tuhle mi přišly hned dvě říct, že už ten čaj proti početí nechtějí, že je jim už přes padesát a že na ně přišlo to kolumbárium. A já jsem potom musel ty bylinky zase přesejpat zpátky do pytlíčků s čajem proti pocení nohou ... a ten taky moc na odbyt nejde. To sou samý ty zdravotní ponožky z ovčí vlny, antiseptický vložky, goretexový svršky a na pořádně zapařenou nohu člověk hned tak nenarazí.“

Vědecké kolokvium štamgastů přerušil příchod Plukovníka, jehož uniformu černého šerifa zdobila jakási stužka.

„Co to máš?“ otázal se zedník Valíček. „Snad jsi nebyl na maturitním plese? Jednak na to nemáš věk, jednak ani hlavu ... i když dneska dají maturitu kdejakému lakýrovi“.

„Omyl“, zasmál se pyšně Plukovník. „To je vyznamenání ředitele městské policie za projevenou statečnost. Dostal jsem tuhle stužku a hodinky.“

„Ježišmarjá, za co? A od kdy seš u městské policie?“

„Ale, když jsem s nima dělal pořadatelskou službu na fotbale jako melouch, tak jsem projevil statečnost vůči davu rozzuřených fanoušků“.

„Jó? A tos je jako zastavil vlastní hrudí, nebo přepřal?“

„To ne, ale utekl jsem jako poslední. Nohy mi už tolik neslouží, ostatní byli mladší a tak mne předběhli“, řekl pyšně Plukovník a odepjal křiklavě zbarvené, eloxované hodinky na vixlajvantovém pásku a nechal je u stolu štamgastů kolovat.

„S poctivostí nejdál dojdeš - Tiboru Gargulákovi, starosta městské části“, četl učitel Kovařík věnování vyryté na zadní straně hodinek.

Plukovník se rozpačitě zavrtil na židli: „Teda, voni to měli připravený pro nějakýho nálezce, jak ho chytli s vozejkem šrotu, co ho někde našel a jel poctivě odevzdat na radnici. Akorát, že ho měšťáci chytli už ulici před tou radnicí... a něco vykládali o sběrně kovů co byla při cestě. Potom se do toho ale vložil nějaký právník od humanitární organizace „Šátro v tísní“, rozmázl to v tisku jako policejní zvůli a starosta, protože má před volbami, to chtěl napravit a tak vod svého švagra co má hodinářskej krám koupil výhodně padesát kusů těchhle hodinek na odměny pro sociálně vyloučené poctivé nálezce. Jenže když to tomu Gargulákovi chtěli předat, tak jim ve vazební věznici, kde ho drželi kvůli nějaké banální vloupačce řekli, že má nárok na balíčky už vyčerpanej, protože má početnou rodinu a každý ho chtěl nějak podpořit. Načež je vyhodili a tak ty hodinky zbyly na mně s tím, že předělávat věnování by se nevyplatilo“.

„To máš ale blbý“, řekl tramvaják Zelenka. „Když s tím půjdeš do frcu, tak jim musíš ukázat občanku a podle toho zjistěj, že se nejmenuješ Gargulák a budou tvrdit, že sou kradený.“

„A to si myslíš, že je jako nevezmou?“

„Ale to né, jenže ti dají poloviční cenu, což při hodnotě těchhle hodinek vyjde sotva tak na malý pivo. Jo, to jsou pěkný parchanti. To já jednou našel v tramvaji svazek neoraženejch lístků, jak je tisknou za výhodnou cenu až na Panenských ostrovech, a tak jsem je šel taky prodat do frcu a oni mi nevěřili, že jsou pravé, i když jsem měl na sobě uniformu Dopravního podniku. Nakonec mi dali za každej jen pět korun. A to kolega dopad ještě hůř ... za nalezenej revizorskej odznak mu dali v zastavárně jen tři kila, protože to měl bez průkazky a pokutovejch bločků – přitom se na tom musel někdo pořádně nakapsovat“.

* * *

Gusta Nožička se opíral o nálevní pult, pokradmo zíval a v duchu počítal tržbu. Zase nic moc ... nebýt těch štamgastů, tak by to tady mohl zavřít. Ale, na druhé straně, by zas aspoň nemusel poslouchat tyhle řeči. Na televizní obrazovce naskočil nový kanál s večerníčkem, Gusta sáhl po ovladači, přidal na zvuku a když zaslechl obligátní „dobrou noc, milé děti“, ještě jednou zazíval. Další mrtvý večer v háji.